

Інформаційний вісник Федерації органічного руху України

НОВИНИ ОРГАНІЧНОГО РУХУ УКРАЇНИ

У випуску:

Нові семінари з органічного виробництва	2
Міжнародні новини органічного руху	3
Глобальний крах трансгенних культур	5
Біологічні методи захисту рослин	6
Видання	8

Пріоритети АПК України при вступі до СОТ: відповідь з ЄС

Питання виживання та інтеграції аграрного сектору України після вступу її до Світової організації торгівлі (СОТ) хвилюють багатьох. Тому здається важливим ознайомитись з лаконічною відповіддю Йана Боага, Посла, Голови делегації Європейської Комісії в

Україні та Беларусі на запитання кореспондента газети «Kyiv Post» щодо оцінки конкурентної спроможності окремих галузей української економіки в зв'язку з запланованим вступом України до міжнародної торгової організації: «Існує декілька галузей економіки, які визнаються на-

ми як найбільш перспективні... Одним з підходів, що здатен вдихнути життя у сільське господарство України – це розвиток органічного комплексу. На ринку існує значна потреба у органічних продуктах, і, безумовно, Україна має можливість скористатися цією нагодою.»

Біофах-2007

Вчоргове в м.Нюрнберг (Німеччина) 15-18 лютого 2007 р. пройшла найбільша щорічна міжнародна виставка органічних продуктів «БІОФАХ». Цього року виставка стала рекордною за більшістю показників: її відвідало 45 273 відвідувачі з 116 країн (для порівняння: в 2006: 37 426 чол.), що свідчить про зростання числа на 21%. 34% відвідувачів були з-поза меж Німеччини, переважно з Австрії, Італії, Нідерландів, Польщі, Франції, Великобританії. Цього року виставку відвідало 72 громадянина України.

На запрошення організаторів, на конференції, що проходила в рамках виставки, виступив Голова Правління Федерації органічного руху України Є.В. Милованов з доповіддю на тему «Розвиток органічних ринків в країнах колишнього Радянського Союзу». Зокре-

ма, було відмічено значне зростання інтересу до органічних продуктів з боку як виробників, так і споживачів в усіх країнах регіону. На кінець 2006 р. площа земель, на яких дотримуються органічних принципів господарювання складала: Азербайджан – 20105 га; Вірменія – 531 га; Грузія – 134 га; Молдова – 12057 га; Україна – 242034 га.

Перші кроки з застосування органічних методів господарювання здійснюються принаймні в 4 господарствах Білорусії.

В Росії, незважаючи на найліпші темпи розвитку споживання сертифікованих органічних продуктів серед інших країн регіону, органічне сільське господарство розвивається повільно і переважна частина органічних площ зайнята під збором дикоросів, про що свідчили, зокрема, два експоненти, що представляли російські проекти на згаданій виставці.

Зростаючий попит на органічну продукцію в світі активізує увагу до потенційних її постачальників з країн Східної Європи, в т.ч. України. Саме тому міжнародна служба радіостанції Deutsche Welle Radio (Німецька Хвиля) звернулася з проханням дати характеристику розвитку органічного сектору України до Голови Правління Федерації органічного руху України Є.В.Милованова. Його відповіді можна почути, закававши інтерв'ю через Інтернет за адресою: www.dwworld.de/moneytalks. Вже вдало експонентом на виставці була Агрофірма Гермес (член Федерації), яка демонструвала свої сертифіковані та допустимі для використання при веденні органічного виробництва добрив «Гумісол» та ін. Продукція фірми вкотре зацікавила представників фірм з Австрії, Німеччини, Італії, Марокко та ін. країн.

"Одним з підходів, що здатен вдихнути життя у сільське господарство України – це розвиток органічного комплексу.."

Йана Боаг, Посол, Голова делегації Європейської Комісії в Україні та Беларусі

Українські АЗС розпочали продаж біопалива

«Біоенергетична компанія» розпочала в Україні продаж біопалива БІО-100 на шести АЗС, що знаходяться у Київській, Одеській, Дніпропетровській та Чернівецькій областях. Паливо БІО-100 – це суміш біоетанолу, легких бензинових фракцій та метил-трет-бутилового ефіру. Біопаливо виробляється у Полтавській області на Лохвицькому спиртовому заводі, потужності якого щомісячно дозволяють випускати близько 3 тисяч тон БІО-100.

Разом з продажем палива на діючих АЗС «Біоенергетична компанія» планує побудувати власні заправні станції, де одночасно з БІО-100 буде продаватися й біопаливо для дизельних двигунів (біодизель). Як стверджують спеціалісти «Біоенергетичної компанії», нове паливо має ряд пере-

ваг, а саме: високу антидетонаційну стійкість, відсутність домішок, що підвищують рівень небезпеки, низький вміст ароматичних вуглеводнів, а також низьку температуру згорання, що зменшує теплове навантаження та зношення двигуна.

В Дергачівському р-ні Харківської обл. планують побудувати завод по виробництву 10 тис.т. біопалива з відходів виробництва соняшника та ріпаку. Загальна сума запланованих інвестицій – 146 млн.грн.

Верховна Рада найближчим часом планує розглянути законопроекти щодо підтримки виробництва біопалива в Україні. Пропонується виробників біопалива на 5-10 років звільнити від сплати ПДВ, надати пільги виробникам обладнання, а також ввести пільги для імпорту устаткування,

що не виробляється в Україні. Пропонується віднести біопаливо до безакцизних видів продукції, встановивши нульову ставку акцизу, зокрема, на біоетанол. В грудні 2006 р. КМ України схвалив Концепцію Програми розвитку виробництва дизельного біопалива до 2010 р. В пропозиції до Програми передбачено фінансування з бюджету до 1 млрд грн.

В світі все більше уваги приділяється пошуку альтернативних енергетичних ресурсів. Зокрема, американці вважають, що в наступному десятиріччі спирт може замінити бензин. 40 % жителів США вважають етанол найбільш вірогідним заміном нафти. Про це свідчать результати опитування компанії Zogby Interactive.

При щорічному зростанні споживання органічної продукції на 10-15%, попит на органічну сою в ЄС та США зростає щороку на 20-25%.

Нові семінари з органічного виробництва

При щорічному зростанні споживання органічної продукції на 10-15%, попит на органічну сою в ЄС та США зростає щороку на 20-25%. Зважаючи сприятливу кон'юнктуру ринку та важливість бобових культур в органічному землеробстві, з січня 2005р. спільними зусиллями компанії «УКРАГРОФІН» (члена Федерації) та німецької фірми «Еколенд грін енд легумз» впроваджується Проект вирощування орга-

нічної сої в Україні.

В рамках проекту представники організації учасників проекту проведуть семінари **«Практика ведення органічного сільського господарства та основи вирощування органічної сої»:**

23 - 27 лютого 2007 р. семінари пройдуть у Полтавській, Сумській, Київській та Запорізькій областях.

11 - 15 березня 2007 р. семінари плануються в Оде-

ській, Миколаївській, Черкаській та Херсонській областях.

Ініціатори Проекту запрошують до участі в семінарах та до спільної ефективної реалізації Проекту всіх товаровиробників, зацікавлених у впровадженні ефективних методів вирощування та збуту органічної продукції, в т.ч. сої. За додатковою інформацією звертайтеся до офісу Федерації органічного руху України.

МІЖНАРОДНІ НОВИНИ ОРГАНІЧНОГО РУХУ

ЄВРОПА

Грузини з Законом

В лютому 2007 р. в Грузії після тривалого обговорення прийнято Закон про органічне сільськогосподарське виробництво.

Оштрафовано компанію «Монсанто» (Франція)

Рішенням суду міста Ліон (Франція) штрафні санкції у розмірі 15.000 Євро було накладено на компанію «Монсанто», найбільшого виробника генетично модифікованих організмів, за розповсюдження неправдивої реклами про нібито екологічну безпеку гербіциду «Раундап». Зокрема, у рекламі вказувалося, що гербіцид швидко розкладається у ґрунті, таким чином не впливаючи на екологічну безпеку продукції, що вирощуються, в той час як було доведено, що гліфосат, головний інг-

редієнт гербіциду, був визнаний у ЄС сполукою небезпечною для навколишнього середовища і токсичною для водних організмів.

У Німеччині пестициди у фруктах та овочах

Дослідження міжнародної екологічної організації Грінпіс свідчать, що виробники фруктів і овочів Німеччині застосовують при вирощуванні помідорів, салатів та яблук пестициди, які не затвержені державними службами для використання і потенційно небезпечні для здоров'я людини. 29 % із 84 зразків фруктів та овочів із мереж супермаркетів містять недозволені пестициди, тобто 10 із яких не дозволені, а 14 не затвержені до використання у Німеччині.

Новий органічний супермаркет відкрито у Москві

(Росія)

Торгівля органічними продуктами в Росії набирає обертів. Короткий перелік супермаркетів, що долучились до цього процесу: «Рудий гарбуз», «Перехрестя», «Глобус-Гурме»... Відкриття Московського органічного супермаркету Грюнвальд багато раз відкладалось, але нарешті в листопаді 2006 р. його було відкрито поряд зі знаменитою «Рубльовкою» недалеко від метро «Молодьожная». В супермаркеті є органічна пекарня, обладнання для виробництва власного шоколаду, зали для дегустації органічної продукції, салон краси та приміщення для виготовлення готових до вживання продуктів і напівфабрикатів.

АЗІЯ

Органічний магазин в Омані

Перший магазин органічних харчових продуктів під назвою «Органічний дім» було відкрито у пустельній країні Оман у місті Мускат.

Перше органічне кафе в Кувейті

В лютому 2007 р. в столиці Кувейту відкрито перше в цій багатій на нафту арабській державі органічне кафе та магазин. Ведуться переговори щодо переліку та графіку поставок органічних продуктів з України та інших країн СНД.

Підтримка урядом Китаю експорту органічних продуктів

Китайська Народна республіка має намір значно збільшити експорт своєї органіч-

ної продукції, повідомив уряд Китаю. Одним із пріоритетних напрямків є створення місцевої бази для виробництва органічних продуктів. Вирощування фруктів і овочів без мінеральних добрив і пестицидів, незважаючи на те, що потребує значної кількості ручної праці, було визнано перспективним. Ціна на органічну продукцію вище на 20-40 % за звичайну. Уряд визнає також, що органічне сільське господарство сприяє вирішенню багатьох екологічних проблем. За даними IFOAM, станом на грудень 2005 р. в Китаї сертифіковано 2,3 млн. га, що становить 0,41% сільськогосподарських угідь країни.

“Органічне фермерство в Китаї перебуває лише на

початку свого шляху, але без сумнівів буде бурхливо розвиватися протягом наступних десяти років”, - каже Директор Центру розвитку органічних продуктів при Міністерстві Екології Китаю. Про той факт, що цей напрямок перспективний свідчить проведення спільними зусиллями Nürnberg-Messe China Co. Ltd. та Organic Services GmbH 31 травня - 2 червня 2007 р. у м.Шанхай першої виставки BioFach-Китай, на якій очікується 300 учасників і більше 10.000 відвідувачів. Першу міжнародну конференцію під тією ж назвою BioFach-Китай у Шанхайському міжнародному центрі на початку грудня 2006р відвідали близько 600 учасників.

За даними IFOAM, станом на грудень 2005 р. в Китаї сертифіковано 2,3 млн. га, що становить 0,41% сільськогосподарських угідь країни.

АФРИКА

Колишній Генеральний секретар ООН Кофі Анан оголосив про свій намір створити фундацію для сприяння розвитку сільського господарства в Африці. Наголосивши на тому, що Китай та Індія зараз задовольняють власні потреби у продуктах харчування, він повідомив про власний план вирішення питання самозабезпечення континенту і виведення сільського господарства Африки на новий рівень, знайшовши нові шляхи вирішення його проблем.

Міністр сільського господарства Судану Абдель-Рахім Алі Хамад на семінарі з органічного фермерства заявив про наміри міністерства розвивати органічне фермерство з метою «звільнення» аграрного сектору від хімікатів. 80% сільського господарства, в т.ч. тваринництва в Судані є природними, і відповідно

залежать від кількості опадів. Міністерство прикладе зусиль для підвищення продуктивності іригаційних систем в країні шляхом адаптації біологічних методів захисту рослин.

700 фермерів Сенегалу впроваджують проект з вирощування органічних бананів. В середньому кооператив продає приблизно 5000 тон бананів на рік і кожен фермер в середньому має 0.5 га землі. Основним ринком збуту є столиця Сенегалу, місто Дакар. Виробники перейшли на органічне виробництво бананів 2 роки тому, переслідуючи практичну мету: збільшити терміни зберігання продукції (конвенційні банани мають менший термін зберігання у порівнянні із органічними, тому частина врожаю втрачалася). Додатковою причиною переходу на органічне виробництво стала зацікавленість у органічних

бананах споживачів у Дакарі. З переходом на органічне виробництво, врожаї впали, але очікуються, що завдяки підвищенню родючості ґрунту, поступово зростатимуть, як це відбувається у деяких господарствах. Кооператив захищає інтереси фермерів, плануючи впровадження лінії переробки врожаю, що дасть перевагу на ринку, перенаціленому свіжою продукцією, та оренди холодильників у Дакарі, де б банани зберігалися до появи привабливих цін на ринку. Незважаючи на те, що система виробництва є органічною, банани продаються як звичайна продукція, так як не існує національної системи органічної сертифікації, тому одним із завдань є пошук міжнародної системи сертифікації, яка б найкраще пасувала місцевому ринку, але водночас розглядається можливість створення власного маркування.

За оптимістичним сценарієм органічне виробництво здатне забезпечити кожну людину 4381 ккал на день, тобто на 75% більше, ніж це потрібно.

АМЕРИКА

Дослідження. Серед противників органічного сільського господарства поширене твердження, що органічні методи господарювання не здатні задовольнити потреби людства у харчових продуктах, але дослідження Мічиганського університету стверджують, що за умов повного переходу на органічне господарювання загальна продуктивність виробництва не зміниться, або навіть збільшиться. За песимістичним сценарієм середня глобальна продуктивність органіч-

ного сільського господарства буде складати 2641 ккал на людину в день, що не значно відрізняється від 2781 ккал, якими забезпечує людство сучасне конвенційне виробництво, і є цілком достатнім для забезпечення мінімальних потреб харчування - 2200 ккал в день. За оптимістичним сценарієм органічне виробництво здатне забезпечити кожну людину 4381 ккал на день, тобто на 75% більше, ніж це потрібно. Доведено, що основними причинами голоду є бід-

ність і нерівномірний розподіл харчових продуктів, які не мають ніякого відношення до питання, чи є сільське господарство органічним, але в той же час важливо, що основний міф про органічне виробництво розвіяно.

Ініціативи. Місцева влада округу Черокі штату Айова, США, запропонувала фермерам зниження податків в обмін на згоду використовувати органічні методи господарювання. Нова політика округу передбачає зменшення до 100 % місце-

вих податків на період до 5 років для господарств, що переходять на органічні методи господарювання і сертифікують органічне виробництво. Аналогічне рішення було прийнято у 2005 р. в окрузі Вудбері того ж штату.

Студентська організація

університету Іллінойс «Тільки їжа», яка ставить за мету покращення обізнаності споживачів про переваги місцевої органічної продукції, почала пілотний проект спрямований на перехід університетської їдальні на використання

місцевих органічних продуктів. Про план включення органічних продуктів до меню їдальні учбового закладу урочисто оголосили студенти і адміністрація університету.

Глобальний крах трансгенних культур

В лютому 2007 р. вперше російською мовою було опубліковано резюме доповіді міжнародної організації «Друзі Землі»: «Кому вигідні ГМ-культури? Аналіз глобальних показників ефективності ГМ-культур за 1996–2006 рр».

Дослідники авторитетної міжнародної екологічної організації «Друзі Землі» приходять до висновку, що за десять років вирощування ГМ рослини принесли прибуток лише великим корпораціям, які їх впроваджують, і невеликій кількості крупних фермерів, переважно у так званих розвинених країнах.

У доповіді наведені дані, які підтверджують наявність агротехнічних проблем при вирощуванні, збільшення використання хімічних засобів захисту, невисоку врожайність тощо. Зокрема, автори цитують статистичний збірник, випущений Департаментом сільського господарства США у квітні 2006 року: «...існуючі на сьогоднішній день ГМ-культури не підвищують потенціал врожайності гібридних сортів. [...] Фактично врожайність може навіть

знизитися, якщо сорти, які мають гени стійкості до гербіцидів або шкідників, не проявляють себе як високоврожайні».

Автори доповіді звертають увагу на те, що у жодній країні світу не було проведено повного дослідження впливу ГМ-культур на прибуток і благополуччя фермерів. Не має узагальнюючих даних про масштаби використання пестицидів, врожайності, резистентності до бур'янів і шкідників, або ефективності застосування ГМО на невеликих фермах. Серед основних висновків доповіді варто згадати:

- ГМ-культури, що вирощуються з 1996 року, не довели своєї переваги над традиційними сортами.
- Малі фермери і споживачі не отримали ніякої користі від впровадження ГМ-культур.
- ГМ-культури, що використовуються сьогодні загалом не тільки не сприяли зменшенню, а навпаки, збільшили використання пестицидів. До того ж вони не є

більш продуктивними у порівнянні з традиційними сортами.

- На сьогоднішній день ГМ-культури не допомагають вирішити проблеми голоду та бідності. Абсолютна більшість ГМ-культур використовується для годівлі худоби з метою задоволення потреб розвинутих країн у м'ясі.
- 80% світових площ, на яких вирощуються ГМ рослини, зайняті ГМ-культурами стійкими до гербіцидів, виробництвом яких володіє та ж сама компанія.

З резюме доповіді російською мовою можна ознайомитися у розділі «Видання» сайту www.Biosafety.ru

“ГМ-культури, що вирощуються з 1996 року, не довели своєї переваги над традиційними сортами.”

Тема випуску: БІОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ЗАХИСТУ РОСЛИН

Втрати продукції рослинництва від шкідливих організмів (збудників хвороб, бур'янів, шкідників) досягають 50%. Навіть при оптимальному догляді за рослинами, який здійснюється в країнах з високим рівнем сільськогосподарського виробництва, втрати складають до 30%. Тому захист рослин в системі органічного землеробства має особливе значення. Для ілюстрації різноманіття сучасних біологічних методів захисту рослин пропонуємо Вашій увазі декілька прикладів із Африки, Азії та України.

Африка: біологічні методи контролю саранчі

Саранча, знищуючи врожай протягом короткого часу на територіях, де проблема забезпечення достатньої кількості харчових продуктів стоїть дуже гостро, є однією з причин спустошення у східній Африці. Розсіювання пестицидів над полями не лише дорогий метод, але, також, як правило, через високу руйнівну швидкість шкідника, не гарантує збере-

ження врожаю, є небезпечним для здоров'я людей і навколишнього середовища. Останнім часом було досягнуто прогресу у розробці методів біологічного контролю саранчі. Дослідники міжнародного центру фізіології комах і екології (м.Найробі, Кенія) синтезували специфічний феромонт (хімічний сигнал), який може бути застосований проти молоді саранчі.

Фенілацетонітрил (ФАН) є однією із речовин сигнальної системи, завдяки якій саранча «спілкується», наприклад саме ФАН виділяє самець під час спарювання. Дослідники ж з'ясували, що ФАН може бути використано для контролю чисельності молоді безкрилої саранчі. Разом із дорослими комахами, за звичайних умов, молоді безкрилі особини у великих групах, іноді розмірами до декількох кілометрів, завдають врожаю таку ж саме шкоду, як і доросла саранча. Дослідники з'ясували, що навіть незначні кількості ФАНу призводять до того, що молода саранча втрачає орієнтацію, перестає

їсти і гинє. Застосування цього методу дозволить країнам суттєво зекономити на витратах на пестициди.

Іншою перспективною технологією є Зелений Мускул, біопестицид, розроблений Центром біологічного контролю Міжнародного інституту Тропічного сільськогосподарства Беніну. Біопестицид містить спори грибов *Metarhizium anisopliae*, які зустрічаються у природі, що проростає на тілі саранчі, проникає крізь її зовнішній скелет і знищує тканини зсередини, не завдаючи шкоди іншим формам життя. Але існує декілька проблем із застосуванням препарату: по-перше, для отримання бажаного ефекту необхідно чекати декілька днів, протягом яких можна втратити весь врожай, по-друге, вартість є ще достатньо високою і, по-третє, ще не існує виробничих потужностей. Але позитивним є той факт, що при застосуванні Зеленого Мускулу із ФАН, суттєво (на $\frac{3}{4}$ зменшуються кількості першого).

Азія: органічний метод вирощування рису...з качками

Вирощування рису із застосуванням качок, які їдять комах та бур'яни, почалося відносно недавно. Метод, що отримав назву *Aigamo*, розроблений у 1989 році японським фермером з префектури Фукуока, Такао Фуруно, дозволяє вирощувати рис високої якості із зменшенням кількості ручної праці. Із Японії *Aigamo* поширився у «рисових» країнах: Південній Кореї, Китаї,

В'єтнамі, Філіппінах, Таїланді і, навіть, Ірані і заслужив таку повагу фермерів, що деякі часом називають його "дарунком Бога."

Aigamo передбачає випуск каченят *aigamo* на рисове поле через один-два тижні після посіву, при цьому щільність птахів 15-20 на 1,000 кв.м. угідь. При цьому необхідними умовами є наявність приміщення, де качки могли перепочити,

сховатися від дощу і огорожа навколо поля, щоб захистити птахів від хижаків. Каченята використовують у їжу комах і бур'яни, які знаходяться на полі, тому потреби у застосуванні пестицидів і гербіцидів на існує. Продукти життєдіяльності стають добривами, а завдяки тому, що птахи рихлять ґрунт лапами і дзьобами, він збагачується киснем, що сприяє підвищенню родю-

чості. На час збору врожаю, качки виростають до тих розмірів, коли їх можна продати на м'ясо. Таким чином, фермер вирощує не лише органічний рис, але і качок на м'ясо, що дійсно дозволяє «одним каменем вбити

двох зайців». В країнах Азії, де використання мінеральних добрив і пестицидів є надмірним, метод *aigamo* пригортає увагу можливістю вирощувати органічні продукти.

Метод отримав назву від

качок *Aigamo*, *результат* схрещення домашніх качок *abiru* та диких *kamo*. Так як *kamo* мігруючі птахи, схрещення з *abiru* дозволило використовувати птахів у сільському господарстві «на постійній основі».

Україна: Виробництво біологічних препаратів

В останні десятиріччя для захисту рослин від шкідників і збудників хвороб широко використовуються мікробіологічні препарати, основою яких є, відповідно, мікроорганізми та їх метаболіти. Особливої актуальності ці методи набувають при веденні органічного господарства.

Одним з основних виробників біологічних засобів захисту рослин в Україні є ТОВ «Центр Біотехніка» (член Федерації), що виробляє та реалізує:

Нематофагін – біологічний препарат на основі хижого гриба *Arthrobotrys oligospora*, який застосовується для захисту сільськогосподарських та квітково-декоративних культур закритого ґрунту від галових нематод. На міцелії гриба, виділення якого активно приваблюють шкідника, створюються клітки-ловушки, доторкнувшись до яких, нематода прилипає та захоплюється ловчим пристроєм. Після того як із сітки розвивається гифа гриба, вона розчиняє кутикулу, проникає всередину тіла нематоди та поглинає його.

Триходермін – біологічний препарат на основі гриба-антагоніста *Trichoderma lignorum*, застосовується для захисту рослин від грибкових і бактеріальних хвороб, у тому числі від корневих

гнилей. *Trichoderma lignorum*, завдяки виділенню ферментів і антибіотиків, пригнічує розвиток збудників захворювань та призупиняє їх репродуктивну здатність. Також Триходермін підсилює процеси амоніфікації та нітрифікації, мобілізації фосфору і калію, збагачує ґрунт рухомими формами поживних речовин, стимулює ріст і розвиток рослин та підвищує стійкість рослин до хвороб.

Вертицилін – біологічний препарат на основі ентомопатогенного гриба *Verticillium lecanii*, застосовується для захисту сільськогосподарських та квітково-декоративних культур закритого ґрунту від тепличної білокрилки і різноманітних видів тлі.

Боверин – біологічний препарат на основі ентомопатогенного гриба *Beauveria bassiana*, рекомендується для захисту сільськогосподарських та квітково-декоративних культур закритого ґрунту від тепличної білокрилки і тютюнового трипса.

Пентафаг-«С» – біологічний препарат лікувально-профілактичної дії на основі п'яти штамів бактеріальних вірусів. Рекомендується для захисту рослин від широкого спектру бактеріальних і грибкових захворювань, завдяки застосуванню препарату практично по-

вністю пригнічується прояви бактеріального раку плодів культур, дичастоті плямистості кісточкових культур, кутньої плямистості опірків та інших гарбузових, бактеріальної плямистості та бактеріального раку томатів. Пентафаг-«С» знижує ушкодження рослин мучнистою рососою та паршою, знищує клітини фітопатогенних бактерій, що пригнічують розвиток. Біологічно активні речовини (БАР), що знаходяться в складі Пентафага-«С», індукують стійкість рослин до хвороб, пригнічують розвиток фітопатогенних грибків та стимулюють розмноження мікроорганізмів-антагоністів.

Планріз – біологічний препарат на основі ґрунтової бактерії *Pseudomonas fluorescens AP-33*, рекомендується для захисту рослин від корневих гнилей, а також широкого спектру грибкових і бактеріальних захворювань. Бактерії *Pseudomonas fluorescens* в процесі росту продукують: ферменти і антибіотики, що пригнічують розвиток корневих гнилей та інших фітопатогенів; органічні кислоти, що розчиняють важкодоступні мінеральні сполуки, які згодом поступово засвоюються рослинами; сидерофори – сполуки, що здійснюють пов'язування і транспортування тривалентного заліза,

що призводить до нестачі цього елемента для росту і розвитку фітопатогенів.

Гаупсин – біологічний препарат на основі двох штамів бактерії *Pseudomonas aureofaciens*, рекомендується для захисту рослин від хвороб листового апарату та плодівих гнилей. Має інсектицидну активність у відношенні до гусениць 1-го віку яблуневої плодожерки.

Бітоксинацилін – біологічний препарат кишкової дії на основі бактерії *Bacillus Thuringiensis var. Thuringiensis*. Рекомендується для захисту рослин від шкідників, що пошкоджують плоди та рослини. Використання Бітоксинациліну призводить до пригнічення секреції ферментів травлення, порушення термінів метаморфозу, зниження плодovitості та життєздатності наступних поко-

лнь шкідників.

Лепідоцид – біологічний препарат кишкової дії на основі бактерії *Bacillus Thuringiensis var. Kurstaki*. Рекомендується для захисту рослин від гусениць молодшого віку більш як 40-ка видів чешуйчатокрилих комах. Використання Лепідоциду призводить до пригнічення секреції ферментів травлення і порушення функції кишкового шкідників.

Бактороденцид – вузькоспеціалізований біологічний препарат для боротьби з найбільш масовими та шкідливими видами гризунів:

миші – домашня, курганчикова, лісова, малютка;

полівки – звичайна, рижа, водяна. Біологічні засоби захисту рослин переживають своє друге народження – ринкове, пройшовши всі етапи впровадження у виробництво, і підтвер-

джують власну високу економічну ефективність.

Спеціалісти ТОВ «Центр Біотехніка» (тел./факс: (048) 750-81-31, (044) 289-64-90), ГП «Біотехніка» УААН в співпраці з іншими науковими закладами України та країн СНД розробили технологічні схеми захисту цілого ряду сільськогосподарських культур від шкідників та хвороб на принципах інтегрованих систем з переважним використанням корисних організмів.

АНОНС:

22-27 квітня 2007р. в Ля Гран Мотте, Монпельє, Франція пройде XIII Міжнародний Симпозіум на тему біологічного контролю бур'янів, організатором якого виступає *Complex International de Lutte Biologique Agropolis*. За додатковою інформацією звертайтеся до Федерації органічного руху України.

Для підготовки Вісника було використано такі джерела: газети *Kyiv Post*, 12 October 2006, *Suna News Agency*, *Africa News Network* і матеріали веб-сайтів: <http://africanagriculture.blogspot.com/>, <http://www.ukrbiz.net/>, <http://www.naturalfoodnet.com/>, www.organic-market.info, www.lebensmittelpraxis.de, <http://www.ars.usda.gov/>, <http://press.nuernbergmesse.de>, <http://www.ft.com/>, www.biosafety.ru, www.biofach-china.com, www.greenpeace.org

При використанні матеріалів, посилання на Інформаційний вісник Федерації органічного руху України обов'язкове!

Федерація органічного руху України

вул. Госпітальна, 12, оф.412,
м. Київ, 01001, Україна,
тел./факс: (044) 234-00-54
E-mail: ofu@organic.com.ua

ВИДАННЯ

Нарешті, вперше за більше ніж сто років, перевидано знакову книгу відомого вітчизняного агронома **І.Є. Овсінського «Нова система землеробства»**.

І.Є.Овсінський був першим вченим, який на практиці довів недоречність плугу. Він ніколи не орав на глибину більше 5 см. Головною перевагою його системи була виключна стійкість посівів і до посух, і до надмірного зволоження. В книзі автор детально на власних прикладах господарювання в Україні розглядає джерела живлення рослин, умови засвоєння рослинами поживних речовин, вплив факторів навколишнього середовища, знаряддя для обробки ґрунту, тощо.

Громадська організація «Інститут споживчих програм» (ІСП), яка є членом Федерації органічного руху України, продовжує діяльність щодо поширення інформації серед споживачів та організацій громадянського суспільства про органічні продукти та їх властивості реалізуючі партнерську програму «Розширення доступу споживачів до органічних продуктів в Україні». Споживачам пропонуються інформаційні матеріали, які можна отримати в офісі Федерації, які розроблені в рамках спільної ініціативи Проекту TACIS BISTRO 2003 «Розвиток органічного виробництва в Україні» та ІСП, а саме:

«Популярність органічних продуктів на світовому споживчому ринку», «Спільна аграрна політика у міжнародному просторі» та «Торговельний прилавок: доступ до органічних продуктів».

Буклети покликані сприяти розповсюдженню інформації про органічні продукти, попит на світовому споживчому ринку та активний розвиток сфери органічного виробництва. Планується випуск буклету **«Про органічні продукти»** підготовлений Інститутом споживчих програм спільно із Швейцарсько-українською асоціацією біовиробництва, за підтримки SECO. Буклет містить інформацію щодо гарантій безпеки та оздоровчих властивостей органічних продуктів, структури органічного споживання, а також органічних методів виробництва.